

Rambøll Danmark A/S, Vejle
Lysholt Allé 10
7100 Vejle
Sent pr. mail Ramboll@ramboll.dk, JKB@ramboll.dk

01-10-2015

Tilladelser efter Vandløbsloven til arbejder i forbindelse med hævning af vandstanden i Smidie Fenner m.v. i Lille Vildmose

VandMiljø, MEF

Miljø- og Energiforvaltningen
Stigsborg Brygge 5
9400 Nørresundby
9931 2050
miljoe@aalborg.dk
www.aalborg.dk

Aalborg Kommune meddeler herved tilladelse efter vandløbsloven til:

1. at hæve vandstanden på matr. nr. 1gø Vildmosegård, Mou til kote 4,20 DVR90
2. at hæve vandstanden på matr. nr. 1cs, 1ct, 1cu, 1cx, 1cy, 1cæ Vildmosegård, Mou og del af matr. nr. 1cm Vildmosegård, Mou til kote 3,80 DVR90
3. at hæve vandstanden på matr. nr. 1cm og 1cl Vildmosegård, Mou til kote 3,80 DVR90
4. at etablere et dige i skellet mellem matr. nr. 1a Vildmosegård, Mou og 1cl, 1cm og 1cæ Vildmosegård, Mou
5. at etablere et nord-syd gående dige ca. 100 meter øst for Haslevgård å på ejendommene matr. nr. 1cl og 1cm Vildmosegård, Mou
6. at der fra 100 meter syd for Kongstedlundvej/Birkesøvej etableres et privat vandløb i skellet mellem matr. nr. 1a Kongstedlund Hgd., Sdr. Kongerslev og matr. nr. 1gø Vildmosegård, Mou.

Sagsnr.:
2014-30724
Dok.nr.:
2014-30724-32
Init.: VAE
EAN nr.: 5798003742977

Åbningstider:
Mandag - onsdag
09.00 - 15.00
Torsdag
09.00 - 17.00
Fredag
09.00 - 14.00

Send så vidt muligt elektronisk post til Aalborg Kommune

Kommunens afgørelse

Aalborg Kommune giver herved tilladelse til:

- 1) at der i de 4 private vandløb der løber fra nord mod syd etableres et justerbart stemmeværk, med en overfaldskant i kote 4,20 DVR90 på matr. nr. 1gø Vildmosegård, Mou. Stemmeværkerne etableres umiddelbart nord for det øst-vest gående private vandløb i sydkanten af matr. nr. 1gø Vildmosegård, Mou. Stemmeværkerne etableres med fast overkant som hindrer en yderlige vandstandshævning. I stemmeværkerne må indsættes et skot således at vandstanden kan sænkes med indtil 30 cm. Stemmeværkernes overkant betragtes som flodemålsmærke. Den fremtidige drift og vedligeholdelse af stemmeværkerne påhviler Aalborg Kommune
- 2) at der sker en afbrydes af de 4 grøfter umiddelbart syd for Birkesøvej på en 20 meter lang strækning, samt at de eksisterende drænledninger i den østlige del af ejendommen lukkes.
- 3) at der etableres et dige i skellet mellem matr. nr. 1a, 1cl, 1cm og 1cæ Vildmosegård, Mou i overensstemmelse projektbeskrivelsen – se

nedenfor. Den fremtidige drift og vedligeholdelse af diget påhviler Aalborg Kommune.

- 4) at der etableres et dige ca. 100 meter øst for Haslevgård å på ejendommene, matr. nr. 1cl og 1cm Vildmosegård, Mou frem til syd skellet for matr. nr. 1ct Vildmosegård, Mou i overensstemmelse med projektbeskrivelsen. Den fremtidige drift og vedligeholdelse af diget påhviler Aalborg Kommune.
- 5) at der i vandløbet ved skellet mellem matr. nr. 1gø og 1cs Vildmosegård etableres et stemmeværk, som kan hæver vandstanden på matr. nr. 1cs, 1ct, 1cu, 1cx, 1cy, 1cæ Vildmosegård, Mou og del af matr. nr. 1cm Vildmosegård, Mou til kote 3,80 DVR90. Stemmeværket indrettes og drives i overensstemmelse med projektbeskrivelsen. Den fremtidige drift og vedligeholdelse af stemmeværket påhviler Aalborg Kommune.
- 6) at den fremtidige vedligeholdelse af det private vandløb i skellet mellem 1gø Vildmosegård, Mou og de syd for liggende matr. nr. påhviler Aalborg Kommune i samarbejde med de respektive ejere.
- 7) at der i vandløbet ved skellet mellem matr. nr. 1cs, 1ct og 1cm Vildmosegård etableres et stemmeværk, som kan hæver vandstanden på matr. nr. 1cm og 1cl Vildmosegård, Mou til kote 3,80 DVR90. Stemmeværket indrettes og drives i overensstemmelse med projektbeskrivelsen. Den fremtidige drift og vedligeholdelse af stemmeværket påhviler Aalborg Kommune.
- 8) at der i det private nordsyd gående vandløb, der har udløb i det private vandløb i skellet mellem matr. nr. 1cl og 1a Vildmosegård etableres et stemmeværk i overensstemmelse med projektbeskrivelsen som kan hæver vandstanden på matr. nr. 1cl Vildmosegård, Mou til kote 3,80 DVR90. Den fremtidige drift og vedligeholdelse af stemmeværket påhviler Aalborg Kommune.
- 9) at de på matr. nr. 1cm og 1cl Vildmosegård, Mou værende drænledninger afbrydes ligesom det private vandløb i skellet mellem de nævnte matr. nr. afbrydes på en 10 meter lang strækning ved diget i vest.
- 10) at der etableres en et nyt vandløb i skelet mellem matr. nr. 1a Kongstedlund Hgd., og matr. nr. 1gø Vildmosegård, Mou. Det private skelvandløb tager sit udgangspunkt 100 meter syd for vejen, Kongstedlundvej/Birkesøvej, og løber mod syd til det eksisterende private vandløb i skelet mellem matr. nr. 1gø og 1cs Vildmosegård, Mou.

Det private vandløb, der ca. er 720 meter langt, starter i kote 3,50 DVR90 ved Birkesøvej og afsluttes i kote 2,30 DVR90 ved udløbet i det eksisterende vandløb. I mellem de 2 punkter har vandløbet et jævnt fald på 1,5 ‰. Det private vandløb får en bundbredde på 0,60 m, og et skråningsanlæg på 1:5.

Den ved etableringen af vandløbet opgravede jord oplægges på matr. nr. 1gø Vildmosegård, Mou.

Den fremtidige vedligeholdelse af vandløbet afholdes af bredejerne.

Tilladelse gives på baggrund af det materiale som Rambøll Danmark A/S, har udarbejdet henholdsvis den 8. juli 2014, 12. juni 2015 og 13. august 2015.

Det af Rambøll Danmark A/S udarbejdede oversigtskort H-TM-1004 af 13. august 2015 er anvendt som oversigtskort i nærværende sag og vedhæftet som bilag.

Vilkår for tilladelsen

Tilladelsen til ovenstående gives på følgende vilkår:

- at projektet gennemføres i overensstemmelse med det fremsendte projekt – se nedenfor.
- at alle flodemål afsættes af autoriseret person
- at digerne opføres i overensstemmelse med projektet og i fremtiden vedligeholdes i overensstemmelse med de fastsatte dimensioner
- at stemmeværkerne opføres i overensstemmelse med projektet og i fremtiden vedligeholdes og driftes således at vandløb/nedstrømsarealer ikke tilføres mere vand end beskrevet i projektet
- at samtlige udgifter i forbindelse med nærværende arbejde afholdes af bygherre dvs Aalborg Kommune indenfor LIFE+ projektet – i det videre benævnt som Bygherre.
- at vandløbsmyndigheden orienteres nærmere inden projektets endelige igangsættelse, således at vandløbsmyndigheden kan udføre tilsyn jf. § 33 i bekendtgørelse om vandløbsregulering og -restaurering m.v. af 11. dec. 2007. Dette vilkår fritager ikke bygherren for at føre behørigt dagligt tilsyn under arbejdets udførelse
- Når arbejdet er gennemført, meddeles det til Miljø- og Energiforvaltningen, VandMiljø med henblik på en evt. projekt gennemgang

Klagevejledning

Kommunens afgørelse kan bortset fra afgørelser af økonomiske forhold påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

For så vidt angår økonomiske forhold kan spørgsmålet forlanges indbragt for taksationsmyndigheden.

Klagefristen er 4 uger fra den dag afgørelsen er meddelt. Klagefristen udløber den 2. november 2015

Eventuel klage skal indgives via Klageportalen som der findes et link til på forsiden af www.nmkn.dk.

Som borger kan der logges på Klageportalen via www.borger.dk. Som virksomhed logges på via www.virk.dk, typisk med NEM-ID

Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Når der klages, skal der betales et gebyr på kr. 500. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen.

Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det.

Hvis klageren ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal klageren sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt klagerens anmodning kan imødekommes.”

Der er korte hjælpetekster i klageportalen. Hvis der er brug for hjælp til Klageportalen kan Natur- og Miljøklagenævnet kontaktes på 7254 1101 eller på mail nmkn@nmkn.dk. Man kan oprette en klage på vegne af andre, dvs. man har mulighed for at få hjælp til at klage af en konsulent eller en ven. Fuldmagt skal vedhæftes klagen.

Gebyret bliver tilbagebetalt, hvis klagen bliver afvist fordi klagefristen er overskredet, klager ikke er klageberettiget eller Natur- og Miljøklagenævnet ikke har kompetence til at behandle klagen. Gebyret tilbagebetales også, hvis klager får helt eller delvist medhold i klagen. Hvis klager trækker klagen tilbage, mens sagen er under behandling i nævnet, vil gebyret som udgangspunkt også blive betalt tilbage. Natur- og Miljøklagenævnet kan dog beslutte, at gebyret ikke tilbagebetales, hvis klagen trækkes tilbage på et tidspunkt, hvor nævnet allerede har foretaget en stor del af sagsbehandlingen.

Grundlag for kommunens afgørelse

Lovgrundlag

Ansøgningen er behandlet i henhold til:

- §§ 2, 6, 7a, 17 og 48 samt kapitel 15 og 16 i lovbekendtgørelse nr. 1208 af 30. september 2013 i lov om vandløb.
- Kapitlerne 2, 4, 5, 8 og 9 i bekendtgørelse nr. 1436 af 11. december 2007 om vandløbsregulering og – restaureringer.

Overslag over udgifterne

Det er oplyst at samtlige anlægsomkostninger ved nærværende projekt afholdes indenfor LIFE+ projektet.

Projektet er jfr. kommunalbestyrelsens beslutning ikke gebyrbelagt.

Ansøgningsmateriale

I sagen har Rambøll Danmark A/S, fremsendt en ansøgning den 8. juli 2014, supplerende materiale den 18. december 2014, samt et tillæg til ansøgning om tilladelse til regulerings vandløb i forbindelse med hævning af vandstand i Smidie Fenner af den 13. august 2015.

Udover ansøgningsmaterialet henvises der til:

- Detailprojekt Life-projekt i Lille Vildmose, Birkesø, Smidie Fenner og Tofte Mose, dateret 2014-11-12 Revision 7.
- Miljøministeriets VVM- tilladelse af september 2013
- Fredningsnævnet for Nordjylland, sydøstlige del, afgørelse af 27. juni 2012

- Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 18. marts 2013
- Dispensation fra naturbeskyttelseslovens §§ 3 og 16 til etablering af en dæmning med membran langs Tofte Moses nordlige kant og til at hæve vandstanden i Smidie Fenner af 4. februar 2015

Projektbeskrivelse

Tofte Mose er Nordvesteuropas største intakte lavlands-højmose. Danmark har derfor en international forpligtigelse til at sikre, at Tofte Mose har en gunstig bevaringsstatus. Med støtte fra EU's LIFE+ Nature gennemfører Aage V. Jensen Naturfond, Aalborg Kommune og Naturstyrelsen i fællesskab et stort genopretningsprojekt i Lille Vildmose. Målet er at sikre de eksisterende højmoseområder for fremtiden og samtidig skabe forudsætninger for, at de nedbrudte dele af højmosen kan genskabes.

Formålet med projektet er således, at hæve vandstanden i området til et niveau hvor der skabes de bedst mulige betingelser for bevaring og genskabelse af højmosen.

På Smidie Fenner skal vandstanden hæves for at skabe gode væksebetingelser for sphagnum.

Vandstandshævningen skabes ved at etablere diger og opstemninger i afvandingsgrøfterne, samt ved at afbryde eksisterende dræn.

Stemmeværkerne etableres med en rammet plastspuns, hvorpå stemmeværket monteres. Denne type stemmeværker er anvendt andre steder i Lille Vildmose.

Smidie Fenner afvander hovedsagligt mod vest i Haslevgård Å, mens en mindre del afvander mod nordøst.

I den sydligste afgrænsning af fennerne 1-5 etableres stemmeværker med en fast overløbskote i 4,20 DVR90, hvorved vandstanden i disse fenner kan hæves til kote 4,20 DVR90. I stemmeværkerne etableres en justerbar skot hvorved vandstanden kan sænkes med indtil 30 cm. Den fast overløbskant fungerer som flodemålsmærke.

Overløbet fra stemmeværkerne løber til den øst-vest gående grøft og afleder via stemmeværket i vestsiden af grøften til Haslevgård Å.

Vandstanden i den nordlige del af Smidie Fenner bliver dermed i kote ca. 4,20 DVR90. Vandstanden i Purker Fenner er jfr. projektet for vandstandshævning i Purker Fenner fastsat til kote 3,9 DVR90. For at vandet fra Smidie Fenner ikke skal løbe gennem Langelinie til Purker Fenner afbrydes alle grøfterne på de nordligste 20 m.

Da vandstanden i Smidie Fenner er højere end vandstanden i Purker Fenner kan der ikke løbe vand fra Purker Fenner ind i Smidie Fenner.

Det private vandløb i skellet mellem matr. nr. 1cl og 1cm Vildmosegård, Mou tilproppes/dækkes på en 10 meter lang strækning øst for det kommende nord-syd gående dige.

For at sikre en vandstandshævning i fennerne 6-9 etableres 2 diger.

Dige 1.

I skellet mellem matr. nr. 1a, 1cl, 1cm og 1cæ Vildmosegård, Mou tildækkes det eksisterende private vandløb og der anlægges et dige.

Diget starter ca. 100 meter (station 0 meter) øst for Haslevgård Å og bliver ca. 1000 meter langt.

I station 0 etableres diget i topkote 5,00 DVR90, med en kronebrede på 2,5 meter og med skråningsanlæg på begge sider på 1:3 til det omgivende terræn. De nævnte dimensioner er gældende for hele diget.

Fra station 0 til station 150 stiger topkote til 6,00 DVR90, fra station 150 til station 400 stiger topkoten til 6,20 DRV90, fra station 400 til station 650 er topkote i 6,20 og fra station 650 til station 1000 falder topkoten til 6,00 DVR90.

Vinkelret på diget/dæmningen ind mod Tofte Mose etableres et antal tværdæmninger, som skal sikre at vandet forbliver inde i højmosen så længe som muligt. I station 400 etableres en tværdæmning som bevirker at det vand som stuves op på østsiden af denne tværdæmning ledes mod øst og ikke mod Haslevgård Å.

Dige 2.

Diget etableres ca. 100 meter øst for Haslevgård å på ejendommene matr. nr. 1cl og 1cm Vildmosegård, Mou og føres frem til syd skellet for matr. nr. 1ct Vildmosegård, Mou. Diget er sammenløbende med diget langs Tofte Mose og starter hvor der etableres et stemmeværk og udløbsbygværk.

Diget bliver ca. 450 meter langt. Dige kronen bliver placeret i kote 4,30 DVR 90, Kronbredden bliver 2,5 meter og skråningsanlægget til begge sider på 1:3 til det omgivende terræn.

Det fremtidige afløb fra Smidie Fenner, ske via 3 stemmeværker og skal sikre at det samlede udløb fra Smidie Fenner ikke overstiger en vandføring på 120 l/s ved normal vejr situation – gentagelsesperiode på 5 år.

De 3 stemmeværker placeres således:

- Det nordligste i det private vandløb i skellet mellem matr. nr. 1gø og 1cs Vildmosegård, Mou umiddelbart før udløbet i det private vandløb i skellet mellem matr. nr. 1a Kongstedlund Hgd. og matr. nr. 1gø Vildmosegård, Mou.
- Det mellemste i det private vandløb mellem matr. nr. 1cm og 1ct Vildmosegård, Mou ved det sydøstlige hjørne af matr. nr. 1cs Vildmosegård, Mou.
- Det sydligste i hjørnet mellem diget langs Tofte Mose og det nord-syd gående dige der er placeret ca. 90 meter vest for Haslevgård Å.

Det nordligste stemmeværk får en stemmekant i kote 3,75 DVR90, medens det mellemste og sydligste får en stemmekant i kote 3,30 DVR90.

For at øge buffervolumen i Smidie Fenner, skal vandet kunne stuves op til kote 3,80 DVR90.

Alle 3 udløbsbygværker etableres nedstrøms for stemmeværkerne og består af et udløbsrør med et ø 160mm udløb i kote 3,24 DVR90. Hvert udløbsbygværk kan maks. udlede 40 l/s.

Matr. nr. 1a Kongstedlund Hgd., umiddelbart vest for Smidie Fenner er i dag drænet og dyrket. Drænene ledes til en rørledning i skellet mellem matr. nr. 1a Kongstedlund Hgd. og matr. nr. 1gø Vildmosegård, Mou. Rørledningen har via et privat vandløb afløb til Haslevgård Å.

For at skabe en veldefineret afgrænsning af projektet i Smidie Fenner etableres et ny vandløb i skellet mellem matr. nr. 1a Kongstedlund Hgd. og matr. nr. 1gø Vildmosegård, Mou, startende ca. 100 meter syd for Kongstedlundvej/Birkesøvej og sluttende ved nordvest hjørnet af matr. nr. 1cs Vildmosegård, Mou.

Det private vandløb, der ca. er 820 meter langt, starter i kote 3,50 DVR90 ved Langelinie og afsluttes i kote 2,30 DVR90 ved udløbet i det eksisterende vandløb. I mellem de 2 punkter har vandløbet et jævnt fald på 1,7 ‰. Det private vandløb får en bundbredde på 0,60 m, og et skråningsanlæg på 1:5.

I forbindelse med etablering af grøften tilsluttes eksisterende dræn fra marken til grøften og eventuelle dræn fra Smidie Fenner afbrydes.

Den ved etableringen af grøften opgravede jord oplægges på matr. nr. 1gø Vildmosegård, Mou.

Den fremtidige vedligeholdelse af grøften afholdes af bredejerne.

Redegørelse

I henhold til § 7a i lov om vandløb kræves der ikke tilladelse efter vandløbsloven til udførelse af foranstaltninger, som er påbudt efter §§ 19d-19f eller i en fredning efter lov om naturbeskyttelse.

Natur- og Miljøklagenævnet stadfæstede den 18. marts 2013 Fredningsnævnet for Nordjylland, Sydøstlige dels godkendelse af 27. juni 2012 af naturgenopretningsprojekt i zone 2.1 i Naturklagenævnets afgørelse om fredning af Lille Vildmose.

Af Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse fremgår, at spørgsmålet om gennemførelse af projekterne også kræver tilladelse efter anden lovgivning, herunder vandløbsloven henhører under kommunen.

På den baggrund har vandløbsmyndigheden valgt at træffe en afgørelse efter vandløbsloven på det tekniske område, medens områderne indenfor det erstatningsmæssig og det fredningsmæssige henvises til Natur- og Miljøklagenævntes afgørelse af 18. marts 2013.

Generel vurdering af projektet

I nærværende sag er der tale om vandstanden på et større område hæves, hvilke er en forandring af vands naturlige afløb, hindring af vandets frie løb og forandring af vandstanden – jfr. vandløbsloven § 6.

Vandløbsmyndigheden skal i den forbindelse træffe afgørelse om hvordan denne foranstaltning og på hvilke vilkår denne vandstandshævning kan gennemføres.

Vandstandshævningen sker ved, at der etableres diger som opsamler og hindrer vandets videre løb. I henhold til § 2 stk. 4 i vandløbsloven kan diger under visse forudsætninger være en del af vandløbsforholdene som sikrer, at den tilstand som opnås ved etableringen af digerne også fastholdes i fremtiden. Vandløbsmyndigheden har derfor sat krav til digernes dimensioner og deres fremtidige vedligeholdelse.

I henhold § 48 i vandløbsloven skal vandløbsmyndigheden give tilladelse til, at vandets frie løb hindres ved anlæg af opstemningsanlæg. Opstemningsanlæggenes funktion og deres sammenhæng med de hydradiske afstrømningsforhold behandles nedenfor.

I nærværende projekt er der tale om, at man hæver vandstanden i et sådan omfang, at en del af arealet bliver permanent oversvømmet. En tilstand som kan medføre, at afstrømningen ved store nedbørs hændelser kan blive større end den kapacitet som recipienten for projektarealet er dimensioneret til hvorfor vandløbsmyndigheden har sat vilkår om hvor meget vand der må afledes fra projektområdet.

Hermed har vandløbsmyndigheden taget beslutning om, at lavere liggende ejendomme fratages deres ret til at modtage det naturlige afløb ovenfra. Det er vandløbsmyndighedens vurdering – jfr. de indsigelser der er fremkommet – og det forhold at det naturlige vand i store træk kunne tilbageholdes i en kortere periode, at lavere ejendomme ikke vil lide skade som følge af den manglende naturlige afstrømning.

De inden for området værende vandløb/grøfter er ikke særskilt målsat i Vandplanen. Ingen af de berørte vandløb/grøfter er udpeget som beskyttet vandløb efter naturbeskyttelseslovens § 3. Området ligger i Habitat og Natura 2000 område.

Med hensyn til konsekvenser på naturen og miljøet henvises til VVM-tilladelsen af september 2013.

Endvidere henvises der til Naturklagenævnets afgørelse af 20. december 2007 om fredning af Lille Vildmose i Aalborg og Mariagerfjord Kommuner.

Projektet har været offentliggjort ved annoncering og på kommunens hjemmeside i perioden fra 9. januar 2015 - 7. februar 2015.

Der er ikke indkommende indsigelser.

I forbindelse med dispensation fra naturbeskyttelseslovens §§ 3 og 16 til etablering af en dæmning med membran langs Tofte Moses nordlige kant og til at hæve vandstanden i Smidie Fenner af 4. februar 2015, indgav Haslevgård Å-laug en klage til Natur- og Miljøklagenævnet.

Det er vandløbsmyndighedens vurdering eftersom klagen har været gjort til genstand for forhandling mellem repræsentanter for Haslevgård Å-laug og

Aalborg Kommune, og derved rækker ind over og har medført visse ændrer i nærværende tilladelsen efter vandløbsloven, at medtage klagepunkterne som indsigelser i vandløbssagsbehandlingen.

Klagen indeholder 2 forhold

1. at det offentlige vandløb Haslevgård Å i fremtiden ville modtage mere overfladvand fra Smidie Fenner end fra det øvrige opland til vandløbet, som følge af at Smidie Fenner i perioder vil være permanent vanddækket. Altså at afstrømningen vil være større end 1 l/sek. pr. ha. fra Smidie Fennerne
2. at naboarealer vest for Smidie Fennerne som følge hydrauliske forbindelser, kunne blive påvirket af den høje vandstand i Fennerne

Forhold vedr. projektets hydradiske påvirkning af recipienten

Det er gjort gældende, at det offentlige vandløb Haslevgård Å i fremtiden ville modtager mere overfladvand fra Smidie Fenner end fra det øvrige opland til vandløbet, som følge af Smidie Fenner i perioder vil være permanent vanddækket. Altså at afstrømningen vil være større end 1 l/sek. pr. ha. fra Smidie Fennerne.

For at imødegå/afhjælpe forholdet har Aalborg Kommune valgt, at etablere tre opstemningsanlæg, som sikrer af afstrømningen fra Smidie Fennerne ved normal afstrømning ikke overstiger 1.l/sek pr. ha.

Dette gøres ved, at der i den sydlige del af projektområdet etableres 2 stemmeværker, med stemmekant i kote 3,30 og et stemmeværk i den nordlige del med en stemmekant i kote 3,75 m. Ved nedbørshændelse skal vandet frit kunne stuve op i Smidie Fenner til kote 3,80. Afstrømningen ud fra Smidie Fenner skal indtil opstuvningen når kote 3,80 holdes indenfor 1 l/sek. pr. ha.

Ved store afstrømninger/tøbrudssituationer hvor opstuvnings koten 3,80 overskrides er der ingen begrænsning i hvor meget vand der må til ledes Haslevgård å.

Vandløbsmyndigheden har derfor sat vilkår om, at der ved det midterste stemmeværk etableres et flodemålsmærke af autoriseret person i kote 3,80 DVR 90.

Flemming Tolstrup og Jørgen Barfod skriver i den kommenterede udgave af vandløbsloven 1975, at flodemål er dels udtryk for den opstuvning ovenfor anlægget som er tilladt, dels er det en betryggelse for anlæggets ejer, idet han indtil flodemålsgrænsen må holde på vandet og først, når flodemålsgrænsen vil bliver overskredet skal åbne for stigbord eller frisluser. Overskrides flodemålet, kan anlægges ejer dels udsætte sit anlæg for fare, dels pådrage sig ansvar overfor andre.

Det forhold som Tolstrup og Barfod beskriver, er en opstuvning, hvor ejeren tilbageholder vandet til brug i et vandkraftanlæg. Flodemålet er i den situation en indikation af hvor høj en vandstand opstrøms lodsejere skal tåle.

I nærværende sag er der tale om, at man tilbageholder vandet for ikke, at påføre nedstrøms lodsejere en skade i form af oversvømmelse. Men på den

anden side må man også sikre ejeren af stemmeværket hans ret således, at han ved ekstreme vejr situationer ikke er erstatningspligtig.

Ved de oprindelige opstemningsanlæg var stemmeværksejeren erstatningsfri når han havde trukket alle stigning eller åbnet sit omløbsstryg. På samme måde må ejeren af stemmeværket ved Smidie Fenner være erstatningsfri når flodemålsmærket ved ekstrem vejr situation overskrides.

De 4 stemmeværker der etableres i det private vandløb i sydlige del af matr. nr. 1gø Vildmosegård, Mou, vil fratage de lavere liggende ejendomme deres ret til at modtage det naturlige afløb ovenfra. Det er vandløbsmyndighedens vurdering, at eftersom matr. nr. 1gø Vildmosegård, Mou indgår i det samlede projektområde, at de lavere liggende ejendomme er indforstået den manglende naturlige afstrømning.

Forhold vedr. påvirkning af naboarealer som følge af hydrauliske forbindelser

Af vandløbsloven § 1 fremgår:

"Ved denne lov tilstræbes at sikre, at vandløb kan benyttes til afledning af vand, navnlig overfladevand, spildevand og drænvand."

Jfr. Flemming Tolstrup - vand og vandløb 1970 side 21f er overfladevand alt ferskvand, vand i drænrør, rørlagte vandløb m.v. medens resten er grundvand.

I henhold til § 3 i vandløbsloven er det tilladt enhver grundejer, at sænke grundvandet på egen ejendom til den for dyrkningen nødvendige dybde – jfr. Tolstrup ca. 125 cm. Med ordet "tilladt" ligger der ikke en pligt men en ret.

Forhold omkring grundvand behandles efter vandforsyningsloven.

Miljøministeren har den 14. december 2006 udtalt, at vandforsyningsloven ikke rummer en forpligtigelse til at foretage afværge foranstaltninger som følge af stigende grundvandstand.

Grundvandstandens niveau er påvirket af mange faktorer bla. årstider, vejr situationen, jordbundsforhold m.v.

Så spørgsmålet om hvorvidt naboarealer vest for Smidie Fennerne som følge hydrauliske forbindelser, kan blive påvirket af den høje vandstand Fennerne er ikke et anliggende for vandløbsmyndigheden.

Orientering vedr. museumsloven

Der kan i området være forhold af betydning for den arkæologiske kulturarv. Forud for iværksættelse af jordarbejder skal Museumslovens §§ 25 -27 iagttages.

Findes der under jordarbejdet spor af fortidsminder, skal anlægsarbejdet i henhold til museumslovens § 27, stk. 2 standses i det omfang, det berører fortidsmindet. Fortidsmindet skal straks anmeldes til Nordjyllands Historiske Museum.

Kommunens bemærkninger

Som følge af at sagen har til formål at hæve vandstanden i Smidie Fenner og etablere en ny afvandingsgrøft alt sammen en række tiltag som skal sikre

bedre betingelser for højmosen i Lille Vildmose, har Aalborg Kommune som vandløbsmyndighed valgt, at behandle sagen som er reguleringsprojekt efter kapitel 6 i lov om vandløb. Det er Aalborg Kommunes vurdering, at der ikke er tale om et projekt der har til formål at forbedre forholdene i og omkring et vandløb, hvorfor sagen ikke henhører under § 37 i vandløbsloven.

Aalborg Kommune har forelagt sagen for fiskerimyndighederne som den 26. august 2014 har vurderet, at fiskebestanden i området er meget lille, og at projektet ikke umiddelbart vil kunne skade vandløbets fiskebestand. Det bemærkes dog, at projektet kan give anledning til en forhøjet vandtemperatur og nedsat iltindhold i det udledte vand om sommeren, hvilket kan have negativ indflydelse på fiskene og den øvrige fauna.

De afstrømnings- og miljømæssige forhold er der taget stilling til gennem fredningskendelsen og Natur- og Miljøklagenævnets afgørelser hvor der ikke kræves tilladelse fra vandløbsmyndigheden jfr. § 7a i vandløbsloven.

Når klagefristen er udløbet, og der ikke er indkommet klager, kan tilladelsen udnyttes. Hvis der indgives klage vil vandløbsmyndigheden underrette herom.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år fra dato.

I medfør af vilkårene i indeværende tilladelse, vurderes det at projektet på grund af dets art, dimensioner og placering ikke vil få negative konsekvenser for områdets afvandingsmæssige evne eller miljø, udover hvad der forudsat i projektet.

Aalborg Kommune opfordrer i forbindelse med bygge- og anlægsarbejder bygherre, entreprenører og leverandører til, at anvende materialer som er produceret på en bæredygtig måde og anvende maskiner m.v. som er energi- og miljørigtige.

Venlig hilsen

Vaun Egede Jensen
Miljøarbejder

9931 2141
vaun.jensen@aalborg.dk

Kopi til:

Kulturstyrelsen, post@kulturstyrelsen.dk

DOF Nordjylland, aalborg@dof.dk

Danmarks Naturfredningsforening. Hovedkontoret, dn@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforening. Aalborg, dnaalborg-sager@dn.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk;

jkm@sportsfiskerforbundet.dk

Aalborg Historiske Museum, historiskmuseum@aalborg.dk

Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk

DOF Nordjylland, aalborg@dof.dk

Friluftsrådet, Kreds 3, Himmerland-Aalborg@friluftstraadet.dk

Dansk Botanisk Forening, Mette Kirkebjerg Due, mette.due@gmail.com

Naturstyrelsen nst@nst.dk

Dansk Fritidsfiskerforbund teamstr@gmail.com

Age V. Jensens Naturfond, Kampmannsgade 16, 1604 København V

post@avjf.dk

Kongstedlund Gods Aps, v/Arne Thomsen, Nøvlingvej 195, 9280 Gistrup

kontor@hjthomsen.dk

Christian Christiansen, Smidievej 14, 9574 Bælum

Eli O. Jensen, Monshøjvej 6, 9293 Kongerslev murersvendene@hotmail.com

Kirsten Tavn Thomsen, Kongstedlundvej 13, 9574 Bælum

Pindstrup Mosebrug A/S, Fabriksvej 2, 8550 Ryomgård

pindstrup@pindstrup.dk

Naturstyrelsen, Himmerland, HIM@nst.dk, kpo@nst.dk

Aalborg Kommune Park og Natur park.natur@aalborg.dk

- Signatur**
- Vandløb / Grøfter
  - Dæm
  - Matrikelgrænser
  - Vejle
- Projektlag**
- Udførelse sammensætning
  - Stormspænde
  - Dæmning
  - ★ Dæmningscykler
  - Afrøpning
  - Terrænregulering
  - Dæmning
  - Tverrdæmning

RAMBOLL

Sivikvej 24
8200 Århus C
Tlf. +45 8646 1000
www.ramboll.dk

Dato: 13-09-2016
Kommune: Lille Vildmose
Projekt: 1100008870
H-TM-1004
Projektlagt Smilde Fønner

Kontaktperson: [ ]
Kontakt: [ ]
E-mail: [ ]

Blad: 2

© GeoDatastyrelsen
Dokumentation af projekter og projekter - BIL 100008870